

På sporet af den gamle jernbane

Denne cykelrute er en af 8 etaper, der følger sporet efter Juelsmindebanelen så tæt som muligt. Ruten går mest af de asfalterede veje, men kommer også af og til i berøring med grusveje og stier.

Cykelruterne er udformet som rundture, der dels følger banen, dels går ud i landskabet til interessante steder med fortællinger om folk og liv på jernbanens tid.

På kortet er banens forløb indtegnet med sort og selve cykelruten med en kraftig rød streg.

Der er afsat blå punkter på kortet, der viser hen til rutebeskrivelsen og historierne på bagsiden af arket.

Man kan naturligvis starte på ruten, hvor man vil, men i turbeskrivelsen tager vi udgangspunkt i et sted, hvor det er nemt at parkere.

Pas på i trafikken!

På sightseeing kan man glemme de andre trafikanter, så der opstår farlige situationer. Husk at køre ind til siden, gøre tegn og pas på før der stoppes op eller vejene krydses.

Tag hensyn!

Da stationerne i dag er private huse og banens spor er på private arealer, er det vigtigt at respektere dette.

En eller flere etaper

De fleste etaper møder hinanden, så hvis man har lyst til en længere tur, kan man tage den næste etape med.

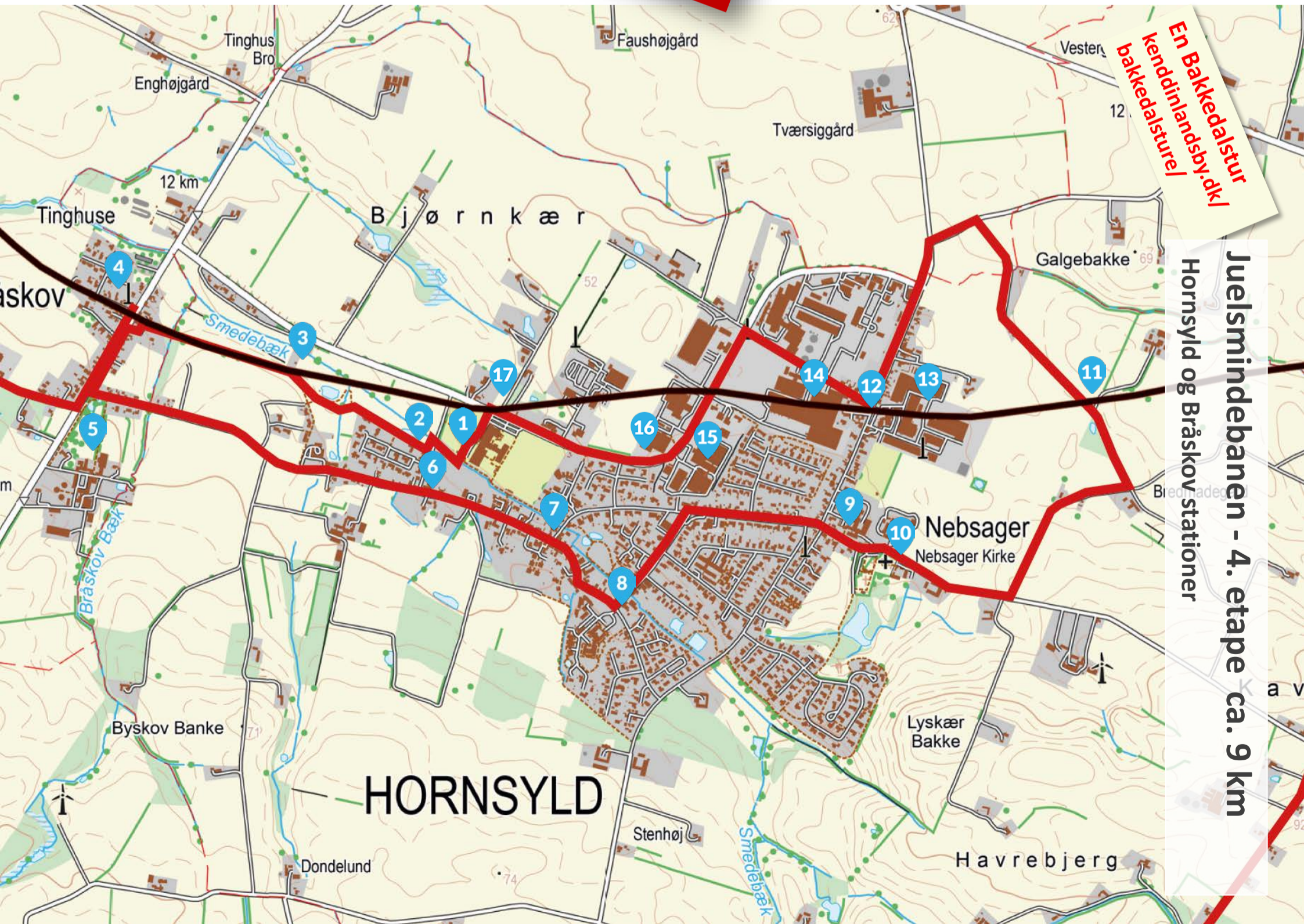
På turen kan man hente historier og billeder fra Juelsmindebanelens omegn via QR-koder, der scannes med en moderne mobiltelefon.

De historiske ruter bliver til i et samarbejde mellem lokalarkiverne langs banen - og projekt Kend din landsby ved Glud Museum.

Tak til støtten fra Hedensted Kommune og Friluftsrådet.

I folderen "Juelsmindebanelen" fås et samlet overblik med kort og beskrivelser af de 8 etaper.

GOD TUR !

Parkering ved Hornsyld Idrætscenter, Nørremarksvej 3 - 8783 Hornsyld .

1 **Hornsyld Idrætscenter**

Mens man byggede idrætshaller i nabobyerne i 1970'erne var drømmen i Hornsyld en svømmehal. Ved fælles anstrengelser blev drømmen til virkelighed i 1978 og udvidet med en idrætshal i 2004. I dag syder der af liv i det store idrætscenter med skoleoverbygning, bibliotek, svømmehal, selskabslokaler, lokalarkiv, mødelokaler, cafeteria, hal og stadion.

Op på cyklen og tril ned bag hallen – ned til

2 **Smedebækken**

Bækken har sit udspring østpå helt ovre ved Nebsager Bøgeskov og området ved Skerrildgaard. Følg stien mod vest.

3 **Jernbanebro**

Her ude på marken krydsede banen Smedebækken og man kan stadig se resterne af den lille bro, der gik over bækken.

Stien fortsætter til Bråskov.

4 **Bråskov**

Her kommer man ind lige ved den fine gamle købmandsgård, der blev bygget i 1888 ved siden af banen, så godsvognene kom lige til døren. Johannes Yding overtog købmandsgården i 1909 og familien fik en lang historie på stedet indtil 2017, hvor 3. generation, Erik Yding, gik på pension.

På den anden side af Bråskovvej ligger det store posthus, der fulgte med banen. Bråskov blev et vigtigt postknudepunkt, hvorfra der gik ruter ud i herredet.

Bråskov Station 13,1 km

Ved siden af posthuset ligger den velbevarede stationsbygning med tilhørende pakhud. I dag er der aktivitetsområde for byens borgere på det tidligere banearial.

Her ligger også forsamlingshuset "Bråskovhus" For enden af Bråskovhusvej går en vandresti langs markskellene over til den flotte jernbanebro over Smedebækken – tæt ved Brå Mølle.

Følg Bråskovvej mod syd.

5 **Bråskovgård**

I 1907 købte staten gården, der lå her, og oprettede "Statsopdragelsesanstalten Bråskovgård". Det oprindelige stuehus i bindingsværk tækket med strå, blev revet ned og i stedet blev der opført en pompøs hovedbygning i "engelsk herregårdsstil". I 1981 solgte staten Bråskovgård og den blev omdannet til "den sociale landsby Bråskovgård". I 1983 påbegyndtes efterskoleidræt på stedet. Ingen anden efterskole i landet har et så stort jordtilliggende, som passes af skolen selv. Det er eleverne der, sammen med skolens landmand, er ansvarlig for driften i det daglige.

Kør mod Hornsyld ad **Søndergade**.

Langs denne vej lå de gamle gårde fra tiden før jernbanen. Flere af gårdene ligger der stadig, men i mange tilfælde ombygget og med nye funktioner.

6 **Forskole**

På Søndergade 44 lå en af sognets to forskole, hvor børnene gik de første to skoleår.

7 **Kro og Bryggeri**

Kroen, Søndergade 43, bygget i 1856, var i mange år mødestedet for godtfolk fra Hornsyld og omegn. Der var købmandsbutik i den østre del og i årene efter 2. Verdenskrig biograf i krosalen.

På hjørnet ved Bakkevej byggede brygmester Th. Rasmussen et bryggeri i 1897 – vistnok det første og eneste i Bjerre Herred. Det var et hvidtølsbryggeri, og man leverede øl på faste ruter rundt i egnen, bl.a. var de store gårde, såsom Palsgård, Rosenvold, Møgelkjær m.fl. faste aftagere.

Falck

I 1938 blev der indviet en ny Falckstation, fordi Falck fik brandslukning i hele Bjerre Herred og sygetransporterne for Hornsyld sygehus og for kommunerne.

8 **Apotek og Sygehus**

Apoteket kom i 1861 – altså før jernbanen - med farmaceut Niels Peter Willemoes som leder. Apoteket dækker området Bjerre Herred med håndkøbsudsalg rundt i dette område, fortrinsvis hos købmænd og brugser, hvortil man dagligt kører ud med lægeordineret medicin.

Sygehuset blev placeret i Hornsyld, der lå centralt og allerede havde læge og apotek. Det var et lille sygehus, der blev indviet i 1891. To stuer med i alt 8 sengepladser og ingen operationsstue. Samtidig opførtes et epidemisygehus med 12 senge. Senere var der udvidelser i flere omgange. Efter overgang til plejehjem blev der bygget nyt til døgninstitution Sønderparken og Kildevældet.

Fortsæt op ad Apotekerbakken.

9 **Nebsager Skole**

Skolen lå først lige vest for kirken, men i 1909 byggede man den nye hovedskole på den anden side af vejen. Hedder nu Hornsyld Skole.

10 **Nebsager Kirke**

Kirken er en romansk frådstensbygning med tårn fra senmiddelalderen. I koret findes to epitafier over brødrene Hoffman fra Skerrildgaard. Uden for våbenhuset ligger en ligsten, der tidligere var anbragt som kantsten indenfor kirkegårdslågen. "Herunder hviler den salige Rasmus Sørensen, som boede og døde i Nebsager Skov 1760".

11 **Bredmade**

Herude ved Bredmadevej krydsede banen ind over på vej fra Lindved trinbræt til Hornsyld Station. Mod nord stiger landskabet op mod Galgebakken ved Jordemodervej.

Drej til venstre ved Jordemodervej og igen ind i byen ad Nørregade. Stationen, der også var posthus ligger på Posthusvej 5.

12 **Hornsyld Station** 15,4 km

Stationen blev bygget ude på bar mark og alle husene ud langs Nørregade er kommet til senere. Her ved stationen kom mejeri, savværk og købmandshandel.

Bjørnkjær Andelsmejeri

Oprettet i 1888 der hvor Hornsyld Købmandsgård nu har kontorer. I forbindelse med mejeriet var der ostelager, isfabrikation, detailsalg og et frysehus, hvor alle kunne leje en fryseboks. De færdige produkter blev læsset på godsvogne, som holdt på nordsiden af mejeriet. Mejeriet stoppede i 1971, og bygningerne blev overtaget af Hornsyld købmandsgård.

13 **Hornsyld Købmandsgård**

KFK overtog købmandsforretningen på stedet i 1932 med Jørgen Jepsen som medejer og fra 1953 som enejer. Omsætningen steg og med tiden blev der ansat 6 kommissærer og lærlinge.

Jernbanevogne kunne skubbes fra stationen hen foran pakhuset. Der var kornhandel en gros, hvor sækkene blev kørt med sækkevogn op ad en rampe til jernbanevognene. Sækkene blev stablet i 2-3 sækkes højde og der var mange folk i gang. Vognladningerne med korn var datidens spekulationsobjekter.

I dag består virksomheden af 3 selskaber, HK-Agro, HK-Trælast og HK-Olie med 150 ansatte og milliardomsætning.

14 **TRIAx**

Startede med produktion af antenner i smedjen i Hornsyld. Senere fulgte produktion af paraboler og leverer i dag løsninger til modtagelse, processering og distribution af video, audio og data. Der er 350 ansatte.

15 **Danhill Plast**

Flyttede ind i det nedlagte elværk med produktion af dukker, sparebøsser og pivedyr. I dag produceres bl.a. bolde og fendere på 9000 m² med 55 ansatte.

16 **EM Fiberglas**

Ejnar Madsen, som i forvejen havde startet Dansk Vaccum Plastic, begyndte i 1966 produktionen af fiberglas

E M Fiberglas producerer hovedsagelig dele til vindmølleindustrien bl.a. vinger og kabinehuse. Desuden dele til automobiler, tog, belysning og hospitalshjælpemidler.

17 **Hornsyld trinbræt** 14,2 km

Trinbrættet lå bedre end stationerne for mange beboere og blev en populær holdeplads.

Udsøgt service

Præsten i Nebsager skulle med toget til Horsens for at få sit gebis repareret. På vej mod Bråskov opdagede han til sin rædsel, at gebisset lå hjemme i præstegården. Han rejste sig mismodigt for at stå af i Bråskov. Togføreren spurgte om anledningen til de ændrede rejseplaner og præsten forklarede miseren. Det skulle præsten ikke tage så tungt, sagde togføreren, der var kun få godsvogne i dag, så der skulle hverken rangeres i Stenderup eller Bråskov. De kunne såmænd godt køre tilbage til Hornsyld og vente, mens gebisset blev hentet. Toget bakkede til Hornsyld og en tjenestedreng fik en 10-øre for at løbe til præstegården. 10 minutter senere kom drengen løbende tilbage med gebisset i triumf og toget kunne fortsætte rejsen – med kun 20 minutters forsinkelse.

Få flere historier og billeder

på kenddinlandsby.dk/QR0109
Det gøres nemt ved at skanne koden her:

